

Denne ukas viktigste	1
<i>Fremdriftsrapport for PhD-kandidat og veileder / Progress Report in Doctoral education for candidate and main supervisor. Deadline November 1st</i>	1
<i>PhD Defence 2009/Dipsutas 2009</i>	1
Siste nytt fra BIO	2
<i>Om valgte eller ansatte ledere</i>	2
<i>BIO: Ny kaptein er ansatt</i>	2
<i>Nylund trur ikkje det er PD som drep fisken</i>	3
Ukens bilde	3
Ny doktorgrad	4
<i>Ronald Semyalo PhD prøveforelesning</i>	4
Siste nytt fra verden rundt oss	4
<i>Hard kritikk mot SiB</i>	4
<i>Ledige stillinger for biologer</i>	4
Faglige møter	5
<i>Peter Hammerstein og Daniel Dennett til Darwinmøter i Bergen kommende uke</i>	5
Nye artikler	5
<i>Ruth-Anne Sandaa & Frede Thingstad: virus kontrollerer biodiversiteten hos bakterier</i>	5
<i>Ronald Semyalo & Petter Larsson: døgnvandring av dyreplankton i Victoriasjøen</i>	6
<i>Nils-Kåre Birkeland: optimering av mikrobielt samfunn for produksjon av hydrogen av palmeoljeavfall</i>	6

Denne ukas viktigste

Fremdriftsrapport for PhD-kandidat og veileder / Progress Report in Doctoral education for candidate and main supervisor. Deadline November 1st

I henhold til UiB sitt PhD reglementet skal **både kandidat og veileder** levere separat rapport til instituttet innen **1. november 2009**.

Rapporten skal sendes til Forskerutdanningsutvalget v/ tommy.strand@bio.uib.no

Utfyllende informasjon og skjema finner du her:

<https://www.uib.no/phd/forskerutdanningslop/progresjon/fremdriftsrapportering>

Les informasjonen nøye og vær oppmerksom på at du trenger Open Office for å kunne fylle inn skjemaet. Alternativt kan du laste dem ned i Word herifra: [stipendiat – veileder](#).

A progress report shall be submitted to BIO each year both by the candidate and the main supervisor. The report should be sent to BIO not later than **November 1st 2009**.

The report must be sent to the Research Programme committee att: tommy.strand@bio.uib.no

More information and the progress form you will find here:

<http://www.uib.no/phd/en/doctoral-training/progression/progress-report>

Please read all the information carefully, and note that you need Open Office to fill in the form. Or you can download the Word version here: [Phd-student](#) – [supervisor](#).

PhD Defence 2009/Dipsutas 2009

Siste frist for innlevering av avhandling for kandidater som planlegger å disputere før jul er 19. oktober. Gjelder også forslag fra veileder til bedømmelseskomité. Siste mulige dato disputas er 18. desember.

The deadline for submission of PhD thesis for candidates that are planning their defence before Christmas is October 19th. Last date for defence is December 18th.

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#). **Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien** (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Løpende	Stimulering til bilateralt forskingssamarbeid innenfor grunnleggende forskning (BILATGRUNN)	Løpende	Arrangementsstøtte HAVBRUK
Løpende	Prosjektetablering (PES) støtte til enkeltprosjekter	Løpende	Utenlandsstipend for FRIBIO-stipendiater
14.okt	IS-BILAT (Leiv Eriksson)	Løpende	Nærings-PhD
14. okt	HAVBRUK (Brukerstyrt havbruksforskning)	Løpende	Støtte til norsk deltagelse i etablering av forskningsinfrastruktur på ESFRI Roadmap 2008
14. okt	Rammebevilgning under PES-ordningen (PES)	14. okt	NORKLIMA og HAVKYST (fellesutlysning fra Havet og kysten og NORKLIMA)
14. okt	Skisse BIP og KMB (BIA, Forskningsrådet)	15. okt	UiBs internasjonale gjesteforskermidler (gamle sider)
18. nov	ERC StG Life sciences	30. okt	Abel Extraordinary Chair
25. nov.	Frist for BIP og for KMB basert på obligatorisk skisse med prosjektstart 1.4. 2010	28. okt	ERC StG Physical Sciences & Engineering
3. dec	FP7: INFRASTRUCTURES - 2010-1	11. nov	PES midler gjennom UiB
3. dec.	FP7: Research for SMEs	24. nov.	FP7: INFRASTRUCTURE - 2010-2
5. jan 2010	FP7: Environment	25. nov	Obligatorisk skisse SFI (Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) (Forskningsrådet) (Endelig søknad 17. februar)
		31. dec	Marie Curie Reintegration Grants (RG)
		14.jan 2010	FP7: KBBE , Ocean of tomorrow, Africa

Siste nytt fra BIO

Om valgte eller ansatte ledere

Selv om universitetsledelsen ikke liker det, gikk den i vår med på at vårt fakultet og det medisinsk-odontologiske skulle få lov til å ansette dekaner i stedet for å velge dem. Hittil i år har universitetsstyret ansatt to dekaner og vårt fakultetsstyre har ansatt to instituttledere. I tre av fire tilfeller har den som ble ansatt ikke vært valgbar i den gamle modellen. Lederen i

Hilsen Jarl Giske

innstillingskomiteen for dekanstillingen ved vårt fakultet, professor Leiv Sæthre ved Kjemisk institutt, har fra før han ble oppnevnt av rektor til å lede denne komiteen vært tydelig på at han (i likhet med flere andre i komiteen) ikke liker prinsippet om ansatte ledere. Like fullt endte komiteen med å sette den eneste av søkerne som ikke kunne ha stilt til et dekanvalg, på førsteplass.

Dette tolker jeg som en indikasjon på at selv prinsipielle motstandere av ordningen ser at den kan ha sine fordeler. Og som en tilhenger av ordningen er jeg bare styrket i troen på den når en komité av motstandere likevel velger å ønske seg en de etter gamlemåten ikke kunne ha fått, og når 3 av 4 tilsettingsaker konkluderer med at eksterne søkere har høyere kvalitet enn de interne.

BIO: Ny kaptein er ansatt

Fakultetsstyret ansatte denne uka **Per Sundberg** som BIOs neste instituttleder. Som bildet viser har han lang erfaring i å styre skuter. Per ble født i 1950 i Göteborg. Hans forskningsinteresser er molekylær systematikk, fylogeni og invaderende arter. Også det passer bra, for instituttet har en systematikk-stilling høyt på prioriteringslista. Han har vært prefekt (instituttleder) ved Zoologiska Institutionen ved Göteborgs Universitet, et institutt med 110 ansatte (20 professorer). Han har også vært redaktør av *Zoologica Scripta*, som

eies av de norske og svenske vitenskapsakademiene.

Til sammenligning hadde jeg ikke nådd lenger enn til visestyrer på IFM og en kort periode som redaktør av *Sarsia* før jeg ble instituttleder. Jeg har også en gang holdt et foredrag for Det norske vitenskapsakademi, som senere samme dag valgte inn Dag L. Aksnes som nytt medlem. Og jeg har verken greie på systematikk eller molekylærbiologi.

Nylund trur ikkje det er PD som drep fisken

-Vi har påvist PD-virus på fisken frå Troms, men det er ikkje årsaka til at den dør. Eg trur det er *Parvicapsula* som drep fisken, seier **Are Nylund** til [Norsk Fiskeoppdrett/kyst.no](http://NorskFiskeoppdrett/kyst.no).

Ukens bilde

*UBIL-oldboys tok gull i årets bedriftsserie, med **Tommy Strand** som sentral brikke på midtbanen. Jon-Egil Skjæraasen og Øyvind Fiksen er også blant veteranene, men ikke med på bildet.*

I en pressekonferanse for den samlede internasjonale fotballpressen hvor han uttalte seg om UBILs ligagull var spillende manager Rune J. Falch tydelig rørt. "Jeg er tydelig rørt når jeg nu uttaler meg om ligagullet", sa Falch.

UBIL spiller i den desidert høyeste divisjonen av oldboysfotball i Hordaland fotballkrets, og lagets prestasjon vil trolig vekke oppsikt også utenfor Slettebakk-regionen.

"Vi har operert med et svært begrenset budsjett, og dette viser at også i toppfotballen er det mulig å komme langt med små ressurser", påpekte Falch. "I en bedrift med tusenvis av ansatte har vi nøyhet oss med å inngå kontrakter med en liten, kompakt og lojal spillergruppe. Lønnskravene har ikke vært høyere enn at de har blitt ivaretatt i lokale og sentrale forhandlinger. Dette har åpenbart - heh - lønnet seg", spøkte han smart, åpenbart tilfreds med både seg selv og sine.

- Hva er for øvrig hemmeligheten bak suksessen, da?

"Vi har vært veldig flinke til å nullstille oss etter kamper", forklarer han. "Vi har systematisk avreagert etter

hver kamp gjennom omfattende forskning, undervisning og administrasjon. Her skal UiB ha kreditt for at de har lagt svært godt til rette for dette. Dessuten er det slik at flere av lagene vi har møtt har benyttet seg av taktiske krumspring, som f.eks. å stille med færre enn syv mann, eller ved å forsøke å vinne mot oss. Vi har stort sett vært overbeviste og selvsikre nok til å ikke la oss lure."

- Dette synes å bekrefte inntrykket av en erfaren og klok tropp. Enkelte vil likevel hevde at spillergruppen begynner å dra på årene?

"Det er riktig", svarte Falch kryptisk. "Det finnes analytiske påstander og så finnes det syntetiske påstander. Spørsmålet ditt synes å være av førstnevnte type: Etter min vurdering vil dette ligge i selve begrepet 'oldboys', slik at spørsmålet ditt blir av analytisk apriori art", fortsatte han, med klar og implisitt hentydning til at de samme kravene til presisjon og begrepsavklaring burde gjelde ikke bare i elfenbenstårnet.

Og ellers?

"Nu er vi klare for Europa", avsluttet han, og tørket en tåre mens han teatralisk vendte blikket mot horisonten og nye utfordringer. "Men først skal vi trene på fredag."

Ny doktorgrad

Ronald Semyalo PhD prøveforelesning

Ronald Semyalo vil tirsdag 20. oktober holde forelesning over oppgitt emne for PhD graden.

Tittel: Ecological consequences of introduced species in freshwater ecosystems

Tid: Tirsdag 20. oktober kl. 14:15, sted: Møterom 1104, 1 etasje, Realfagbygget

Bedømmelseskomite: Anders Hobæk, Rune Rosland, Andreas L. Steigen

Alle interesserte er velkommen

Siste nytt fra verden rundt oss

Hard kritikk mot SiB

En fersk rapport går hardt ut mot styringen av landets studentsamskipnader. Les mer fra BA.

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor!](#)

17.10	Postdoktorstilling og stipendiatstilling i molekylærbiologi eller cellebiologi ved Institutt for klinisk medisin
22.10	Bergen museum: overingeniør
22.10	Bergen museum: avdelingsingeniør, 3 stillinger
24.10	Senter for vitenskapsteori: forsker, reflexive systems biology
27.10	Project Manager (Scientist/Botanist): Exhibition Greenhouse. NHM, UiO
31.10	Bergen museum: Stipendiat (universitetsstipendiat) i systematisk botanikk
31.10	Bergen museum: Stipendiat (universitetsstipendiat) i lichenologi (systematisk botanikk)
31.10	Postdoc and PhD positions Center of Macroecology, Evolution and Climate, University of Copenhagen and Technical University of Denmark
01.11 (until positions are filled)	5 research positions (Biochemistry, Genetics or Physiology; Ocean acidification, Marine Population Dynamics; Sciences of the solid Earth; Atmospheric Sciences, Physical Oceanography or Marine Engineering) at The Scripps Institution of Oceanography University of California, San Diego, US
06.11	University College of London: postdoc
09.11	Postdoc opportunities in the US through the Mendenhall Reserach Fellowship Program
15.12	Assistant professor , Climate System Modeling, University of Southern California, US
31.12	2 PhD positions U of Wellington, New Zealand (molecular biology - coastal marine species)

Faglige møter

Peter Hammerstein og Daniel Dennett til Darwinmøter i Bergen kommende uke

Stars on evolution

Wednesday 21 Oct 19:00
Economy and evolution

Peter Hammerstein

Decision Theory and the Crossfertilisation Between Economics and Evolutionary Biology

With Gaute Torsvik

Auditorium Egget, Student centre, Parkveien 1.

Thursday 22 Oct 10:15
Evolution of cooperation

Title to be announced

Aud. 101, Jahnebakken.

Saturday 24 Oct 18:00
Evolution and religion

Daniel Dennett

The Evolution of "Why?"

With Bjørn Vassnes

Auditorium Egget

darwin.uib.no

The talks will be held in English. Admission is free.

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her?
Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format) til Jarl så snart du har sidetall.

Ruth-Anne Sandaa & Frede Thingstad: virus kontrollerer biodiversiteten hos bakterier

Sandaa Ruth-Anne, Laura Gómez-Consarnau, Jarone Pinhassi, Lasse Riemann, Andrea Malits, Markus G. Weinbauer, Josep M. Gasol and T. Frede Thingstad 2009. Viral control of bacterial biodiversity – evidence from a nutrient-enriched marine mesocosm experiment. *Environmental Microbiology* 11, 2585–2597

Abstract We demonstrate here results showing that bottom-up and top-down control mechanisms can operate simultaneously and in concert in marine microbial food webs, controlling prokaryote diversity by a combination of viral lysis and substrate limitation. Models in microbial ecology predict that a shift in the type of bacterial growth rate limitation is expected to have a major effect on species composition within the community of bacterial hosts, with a subsequent shift in the composition of the viral community. Only moderate effects would, however, be expected in the absolute number of coexisting virus–host pairs. We investigated these relationships in nutrient-manipulated systems, under simulated *in situ* conditions. There was a strong correlation in the clustering of the viral and bacterial community data supporting the existence of an important link between the bacterial and viral communities. As predicted, the total number of viral populations was the same in all treatments, while the composition of the viral community varied. Our results support the theoretical prediction that there is one control mechanism for the number of niches for coexisting virus–host pairs (top-down control), and another mechanism that controls which virus–host pairs occupy these niches (bottom-up control).

Ronald Semyalo & Petter Larsson: døgnvandring av dyreplankton i Victoriasjøen

Semyalo Ronald, Juliet K. Natabi & Petter Larsson 2009. Diel Vertical Migration of zooplankton in a eutrophic bay of Lake Victoria. *Hydrobiologia* 635:383–394

Abstract We studied the Diel Vertical Migration (DVM) of several zooplankton taxa and an important zooplanktivore *Rastrineobola argentea* in a eutrophic bay of Lake Victoria for a total of 3 months during wet and dry seasons. Zooplankton were sampled twice a month at full moon and new moon. The zooplankton community of this lake was numerically dominated by cyclopoid copepods (>80 %) of which 80 % were juveniles. The composition of zooplankton was not significantly different ($P>0.05$) for the different sampling months (November 2000, March 2001 and July 2001), but total zooplankton abundance was significantly lower ($P<0.05$) in July (dry season) than during March or November (wet seasons). DVM behaviour was observed in some of the zooplankton groups including *Tropocyclops* spp., *Thermocyclops* spp., *Thermodiaptomus galeboides* and *Diaphanosoma excisum*. In these groups, we also observed that they were significantly ($P<0.05$) more abundant at full moon than at new moon in some months, a pattern not seen in non-DVM groups. The amplitude of migration tended to be higher at new moon than full moon for all DVM zooplankton but not significantly so ($P>0.05$). The zooplanktivore *R. argentea* exhibits typical DVM behaviour, perhaps to avoid visual predation itself, but it also increases the predation pressure on zooplankton in deeper waters. Feeding times for *R. argentea* peak just after dusk and dawn. For the copepod calanoid *T. galeboides*, there was a strong relationship ($P<0.05$) between the amplitude of migration and midday (12:00) water transparency, suggesting that these zooplankton may have descended deeper on days with higher water transparency. In the absence of temperature and food gradients but with predation pressure from a migrating zooplanktivore, the depth of descent of zooplankton may be well associated with water transparency.

Nils-Kåre Birkeland: optimering av mikrobielt samfunn for produksjon av hydrogen av palmeoljeavfall

Prasertsan Poonsuk, Sompong O-Thong & Nils-Kåre Birkeland 2009. Optimization and microbial community analysis for production of biohydrogen from palm oil mill effluent by thermophilic fermentative process. *International Journal of Hydrogen Energy* 34, 7448-7459

Abstract The optimum values of hydraulic retention time (HRT) and organic loading rate (OLR) of an anaerobic sequencing batch reactor (ASBR) for biohydrogen production from palm oil mill effluent (POME) under thermophilic conditions (60 °C) were investigated in order to achieve the maximum process stability. Microbial community structure dynamics in the ASBR was studied by denaturing gradient gel electrophoresis (DGGE) aiming at improved insight into the hydrogen fermentation microorganisms. The optimum values of 2-d HRT with an OLR of 60 gCOD l⁻¹ d⁻¹ gave a maximum hydrogen yield of 0.27 l H₂ g COD⁻¹ with a volumetric hydrogen production rate of 9.1 l H₂ l⁻¹ d⁻¹ (16.9 mmol l⁻¹ h⁻¹). The hydrogen content, total carbohydrate consumption, COD (chemical oxygen demand) removal and suspended solids removal were 55 ± 3.5 %, 92 ± 3 %, 57 ± 2.5 % and 78 ± 2 %, respectively. Acetic acid and butyric acid were the major soluble end-products. The microbial community structure was strongly dependent on the HRT and OLR. DGGE profiling illustrated that *Thermoanaerobacterium* spp., such as *Thermoanaerobacterium thermosaccharolyticum* and *Thermoanaerobacterium bryantii*, were dominant and probably played an important role in hydrogen production under the optimum conditions. The shift in the microbial community from a dominance of *T. thermosaccharolyticum* to a community where also *Caloramator proteoclasticus* constituted a major component occurred at suboptimal HRT (1 d) and OLR (80 gCOD l⁻¹ d⁻¹) conditions. The results showed that the hydrogen production performance was closely correlated with the bacterial community structure. This is the first report of a successful ASBR operation achieving a high hydrogen production rate from real wastewater (POME).